

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/299/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5111204779
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5111204779.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Žilina, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci navrhovateľa: Z. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., Z. E. XXX/XX, právne zastúpený JUDr. Kristínou Mitrovou Polkovou so sídlom v Žiline, Na Priekope 174/13, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina z 19. marca 2014, č. k. 7C/36/2011-130 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol, **p o t v r d z u j e .**

V ostatnej časti zostáva rozsudok okresného súdu **n e d o t k n u t ý .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi náhradu škody vo výške 661,91 Eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 19.06.2010 do zaplatenia a príslušenstvo vo výške 96,90 Eur. Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa na zaplatenie náhrady škody a nemajetkovej ujmy, ako nedôvodný zamietol. Vykonaným dokazovaním zistil, že uznesením vyšetrovateľa OR PZ Žilina č. ČVS ORP-1223/OVK-ZA-2008 zo dňa 11.12.2008 bolo začaté trestné stíhanie voči navrhovateľovi a súčasne navrhovateľ bol stíhaný ako obvinený zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona. Proti uzneseniu vyšetrenia navrhovateľ ako obvinený podal sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora OP Žilina sp. zn. 2Pv 1175/08-27 zo dňa 11.12.2008 zamietnutá. Uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. OTP 607/2008 z 12.12.2008 sudca pre prípravné konanie, na základe návrhu OP v Žiline zo dňa 11.12.2008 zobral navrhovateľa do väzby s tým, že lehota väzby začala plynúť dňa 10.12.2008 o 22:40 hod..

Navrhovateľ ako obvinený proti uzneseniu o vzatí do väzby v zákonom stanovenej lehote nepodal sťažnosť. Uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. OTP 607/2008 z 08.01.2009 sudca pre prípravné konanie prepustil navrhovateľa z väzby na slobodu s tým, že určil dohľad probačného a mediačného úradníka nad navrhovateľom ako obvineným a zároveň mu uložil povinnosť obmedzenia a to povinnosť pravidelne sa dostavovať na predvolanie orgánov činných v trestnom konaní a pred súd, zákaz akejkoľvek konzumácie alkoholických nápojov v domácom prostredí, ako aj na verejnosti a povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi a súdu každú zmenu miesta pobytu. Prokurátor OP Žilina uznesením zo dňa 18.06.2009 pod sp. zn. 2Pv 1175/2008-27 trestnú vec obvineného Z. C., stíhaného pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a/, b/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona postúpil Obvodnému úradu v Žiline, odboru všeobecnej vnútornej správy, pretože výsledky vyšetrovania

preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ Zákona č. 372/90 Zb. o priestupkoch. Navrhovateľ listom zo dňa 14.12.2009 adresovaným Ministerstvu spravodlivosti SR podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z., v ktorej si uplatnil nárok na náhradu škody spočívajúcich v trovách obhajoby vo výške 1.659,69 Eur, ušlého zisku vo výške 5.000 Eur, nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 33.194 Eur a ako príslušenstvo trovy právneho zastupovania v konaní o predbežnom prerokovaní nároku vo výške 1.026,32 Eur. Za čiastočne dôvodný považoval nárok navrhovateľa na náhradu škody, pokiaľ si navrhovateľ návrhom na začatie konania uplatnil nárok na zaplatenie trov obhajoby vzniknutých zastupovaním navrhovateľa ako obvineného advokátom JUDr. Schnellym v súvislosti so začatím trestného stíhania a vznesením obvinenia vo výške 661,91 Eur. Vo vzťahu k tomuto vymedzenému nároku na náhradu škody vychádzal z právneho názoru vysloveného Krajským súdom v Žiline v uznesení sp. zn. 7Co/58/2013-116 zo dňa 10.04.2013, keď v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, postúpenie veci inému orgánu, ak k takému rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad v spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Ten, proti ktorému bolo trestné stíhanie postúpené na prejednanie priestupku, má podľa ust. § 1, § 3 ods. 1 písm. a/ Zákona č. 514/2003 Z. z. zásadne právo na náhradu škody, spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Keďže aj v danom prípade takéto okolnosti zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím vznikli, v súvislosti s vykonanými úkonmi právnej služby JUDr. Schnellym v prípravnom konaní, nárok považoval za čiastočne dôvodný a v ostatnej časti nárok na zaplatenie náhrady škody z titulu vynaložených nákladov obhajoby za úkony, ktoré boli vykonané v súvislosti s väzbou navrhovateľa ako obvineného, nepovažoval za dôvodný. Na základe uvedeného právneho dôvodu nepriznal preto navrhovateľovi ani nárok na náhradu škody, ktorá vznikla v súvislosti s uplatnením nároku na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z. - náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj nároku na ušlý zisk vo výške 5.000 Eur za obdobie trvania väzby. Z odôvodnenia rozhodnutia o vzatí navrhovateľa do väzby nepochybne vyplýva, že tento bol vzatý do väzby s poukazom na ust. § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, keď sudca pre prípravné konanie bral do úvahy osobu navrhovateľa ako obvineného, ktorý bol v minulosti trikrát súdom potrestaný, z toho dvakrát pre násilnú trestnú činnosť, v čase rozhodovania o väzbe bol trestne stíhaný pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona a prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona. Navrhovateľ ako obvinený sa skutku dopustil pod vplyvom alkoholu, pričom sám (pred sudcom okresného súdu) priznal, že manželský konflikt v danom prípade bol riešený aj v kontexte požitého alkoholu, ktorý požíval preto, aby manželku takto potrestal. Zavinenie navrhovateľa preto posudzoval práve s ohľadom na jeho správanie sa pred vzatím do väzby a vychádzal zo skutočností, ktoré boli konkrétnym dôvodom pre jeho väzbu (§ 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku). Z väzby bol prepustený s tým, že súd určil dohľad probačného a mediačného úradníka a zároveň mu boli uložené povinnosti a obmedzenia, teda nie preto, že odpadol väzobný dôvod. Postúpenie veci inému orgánu ako výsledok trestného konania je základnou podmienkou z hľadiska § 8 ods. 5 písm. c/ Zákona 514/2003 Z. z. pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, nie je však rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie, či ten, koho vec bola postúpená inému orgánu, si väzbu zaviniť sám (§ 8 ods. 6 písm. a/). Príčinou väzby navrhovateľa nebolo vydanie uznesenia o vznesení obvinenia, ale rozhodnutie súdu o jeho vzatí do väzby. Zákon č. 514/2003 Z. z. rozlišuje škodu spôsobenú jednak nezákonným rozhodnutím a jednak rozhodnutím o vzatí do väzby. Obsahuje osobitnú úpravu o škodových nárokoch vzniknutých v súvislosti s väzbou, vzhľadom na existenciu tejto špeciálnej úpravy nemôže pri vyčíslení škody uplatnenej iba v súvislosti s nezákonnosťou uznesenia o vznesení obvinenia zahrnúť do tejto škody aj nároky spojené s obdobím väzby, keďže navrhovateľ si takto nárok na náhradu škody v návrhu na začatie konania neuplatnil. Vychádzal zo záverov nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. II. ÚS 163/2013 zo dňa 13.11.2013, ktorý posudzoval taktiež ústavnosť a dôvodnosť nároku na náhradu škody v súvislosti s výkonom väzby a v súvislosti s nezákonnosťou rozhodnutia tak, ako to bolo v prejednávanom prípade. Preto závery nálezu Ústavného súdu bolo možné uplatniť aj na okolnosti prejednáwanej veci. Keďže navrhovateľ návrhom na začatie konania si uplatnil nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy len v súvislosti s nezákonným rozhodnutím a nie v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, nárok mu nemohol priznať, keďže takto (riadne) nebol ani uplatnený. Nárok navrhovateľa na náhradu škody uplatnený ako ušlý zisk vo výške 5.000 Eur zamietol aj z toho dôvodu, že predpoklady na náhradu škody navrhovateľ v konaní nepreukázal. Obdobne navrhovateľ nepreukázal predpoklady na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu výkonu väzby navrhovateľa. O trovách konania rozhodol tak, že podľa § 151 ods. 3 O.s.p. rozhodne o nich do 30-tich dní po právoplatnosti rozsudku.

Proti rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd vo zvyšnej časti návrh zamietol, podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Nestotožnil sa so záverom okresného súdu, že v konaní si mal uplatniť tak nárok na náhradu škody za nezákonné rozhodnutie a samostatne nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla v súvislosti s rozhodnutím o väzbe. Konanie o väzbe je integrálnou súčasťou trestného konania, pri ktorom sa aplikujú ustanovenia trestného poriadku. Rozhodnutie o väzbe a väzba samotná môžu byť nezákonné aj v prípade, ak dotknutá osoba (obvinený) je v konečnom dôsledku právoplatne odsúdená. Nemôže však platiť opak, a teda väzba nemôže byť zákonná, ak je nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia. Samotné ust. § 8 ods. 6 Zákona č. 514/2003 Z. z. treba považovať za absurdné, pretože ust. § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Trestného poriadku je konštruované tak, že nikto iný len obvinený svojím konaním môže dať príčinu k rozhodnutiu o väzbe. Bez zákonného uznesenia o vznesení obvinenia nemôže existovať zákonné rozhodnutie o vzatí do väzby a pri existencii nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia neexistuje dôvod na uplatnenie nároku na náhradu škody, tak z dôvodu nezákonného rozhodnutia, ktorým je uznesenie o vznesení obvinenia, ako i z dôvodu nezákonného rozhodnutia o väzbe. Rozhodovanie o väzbe nemožno oddeliť od uznesenia o vznesení obvinenia a úkony právnej služby súvisiace s rozhodnutím súdu o väzbe nemožno oddeliť od iných úkonov právnej služby súvisiacich s trestným konaním obvinenej osoby. Rozhodovanie o väzbe je súčasťou trestného konania a má svoj nevyhnutný základ v uznesení o vznesení obvinenia. Žiadal rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozsudku, proti ktorému je riadny opravný prostriedok prípustný (§ 201, § 204 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 O.s.p., ktorý podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako správny potvrdil.

Okresný súd vo veci riadne zistil skutkový stav na základe ktorého správne dospel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku navrhovateľa v časti, v ktorej okresný súd návrh ako nedôvodný zamietol. Krajský súd sa plne stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, na ktoré v dôvodoch svojho rozhodnutia odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Krajský súd na doplnenie správnosti dôvodov rozsudku okresného súdu považoval za významné sa vyjadriť k tým skutočnostiam, ktoré sú predmetom (dôvodmi) odvolania navrhovateľa proti rozsudku okresného súdu, ktorými je krajský súd viazaný (§ 205 ods. 1, 3 O.s.p.) a ktoré majú význam k právnemu posúdeniu veci okresným súdom. Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku okresného súdu namietal nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v tom, že rozhodovanie o väzbe nemožno oddeliť od uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré ak v danom prípade sa považuje za nezákonné rozhodnutie v zmysle rozhodovacej praxe súdov, potom aj úkony právnej služby súvisiace s rozhodovaním súdu o väzbe, o nároku na ušlý zisk za trvania väzby, ako aj o náhrade nemajetkovej ujmy, je potrebné subsumovať do nároku na náhradu škody vzniknutej v súvislosti s nezákonnosťou rozhodnutia. Považoval za nesprávny záver okresného súdu, ktorý dôvodil, že si mal uplatňovať nárok na náhradu škody (jednotlivé dielčie nároky) tak z titulu nezákonného rozhodnutia, ako aj z titulu rozhodnutia o väzbe.

Podľa Ústavy Slovenskej republiky, čl. 46 ods. 3, má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov je špeciálnym zákonom (les specialis) vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka, upravujúce podmienky nároku na náhradu škody (§ 420, § 442 a ďalšie, § 11 až 13), ktorý upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci (§ 1 písm. a/). Vzhľadom k tomu, že sa jedná o špeciálnu úpravu podmienok nároku na náhradu škody, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, Zákon č. 514/2003 Z. z. upravuje ďalšie podmienky, na základe ktorým je možné dôvodne sa domáhať nárokov uvádzaných v § 17 ods.

1 (skutočná škoda, ušlý zisk), ods. 2 (nemajetkovej ujmy). Za správny považuje krajský súd záver okresného súdu, že už v jednotlivých ustanoveniach Zákona č. 514/2003 Z. z. je rozlišované, že štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená pri výkone verejnej moci tak nezákonným rozhodnutím alebo rozhodnutím o väzbe (viď § 3 ods. 1 písm. a/, c/, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1). Osobitne v zákone č. 514/2003 Z. z. sa zákonodarca venoval podmienkam uplatnenia nároku na náhradu škody rozhodnutím o väzbe aj v prípade, ak vec bola postúpená inému orgánu (§ 8 ods. 5 písm. c/); negatívne vymedzuje, kedy nevznikne právo na náhradu škody väzbou, ak si osoba väzbu zavinila sama (§ 8 ods. 6 písm. a/). Okresný súd správne v dôvodoch svojho rozhodnutia vyvodil, že vychádzajúc z okolností prejednávanej veci je dôvodné citované ustanovenie Zákona č. 514/2003 Z. z. (pokiaľ sa týka uplatnených nárokov súvisiacich s výkonom väzby) aplikovať aj na prejednanú vec. Právny záver okresného súdu, že navrhovateľ si má uplatňovať nárok na zaplatenie náhrady škody tak v súvislosti s nezákonným rozhodnutím, ako aj rozhodnutím o väzbe, vychádza z nálezu Ústavného súdu II ÚS 163/2013. Navyiac, na základe dôkaznej iniciatívy navrhovateľa v konaní podľa § 120 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku sa krajský súd stotožnil so záverom okresného súdu, že navrhovateľ predpokladá nároku na náhradu škody na zaplatenie ušlého zisku vo výške 5.000 Eur, ako aj nároku na nemajetkovú ujmu vo výške 33.194 Eur za čas trvania väzby (29 dní) v konaní nepreukázal.

Na základe uvedených skutočností, krajský súd hodnotiac výsledky vykonaného dokazovania okresným súdom a právne posúdenie veci vo vzťahu k odvolacím dôvodom navrhovateľa dospel k záveru, že okresný súd dôvodne vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa na zaplatenie náhrady škody a nemajetkovej ujmy zamietol a v tejto časti rozsudok okresného súdu ako správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách tohto odvolacieho konania rozhodne okresný súd podľa § 224 ods. 4 O.s.p., keďže odvolací súd rozhodol o odvolaní proti rozsudku okresného súdu (vo veci samej), ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania, z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3 O.s.p..

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.